

تغییر ریل شبکه بانکی

• لزوم استفاده حداکثری از تسهیلات بانکی در یک الگوی توسعه‌ای

سید علی سجادی نژاد /

کارشناس اقتصادی

مواجهه بوده‌ایم، از اهمیت وصف ناشدنی برخوردار است. اما برای تحقق این مهم، متأسفانه نظارت و برنامه‌ریزی دقیق و جامعی تاکنون برای مقاصد و اهداف تسهیلات بانکی در نظام بانکی کشور وجود نداشته است. از سال ۱۳۷۹ که قانون تأسیس بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی خصوصی به اجرا درآمد و بانک‌های خصوصی تدریجاً تأسیس شدند، دستورالعمل‌های نظارتی و قواعد حکمرانی بر اعضای شبکه بانکی کاملاً تدریجی و مرحله مرحله تنظیم شدند و در سال‌های بسیاری، قواعد نظارتی بانکی در کشور نقصان و خلأهای متعددی داشتند. با این حال تا امروز ساختار نظام بانکی ما در دو بعد تقنینی و اجرایی هرساله با تغییرات و پیشرفت‌هایی همراه بوده که به رغم لازم بودن اما هرگز کافی نبوده و این روند باید تسریع شود. به عنوان مثال در موضوعاتی نظیر سیاست‌های احتیاطی خرد، مقررات کنترل ریسک و کفایت سرمایه، شفافیت و دسترسی آزاد به اطلاعات و امثالهم، نوآوری‌ها و اقدامات مناسبی را شاهد بوده‌ایم که نیازمند استمرار، پیوستگی و تقویت است.

یکی از مهم‌ترین و ارزشمندترین اقداماتی که در دو سال اخیر در حوزه تقویت بُعد نظارتی بر نظام بانکی انجام گرفت،

خلق پول توسط شبکه بانکی، یک حق عمومی، متعلق به آحاد جامعه و فارغ از تقسیمات و قراردادهای اجتماعی و اقتصادی متعلق به یکایک شهروندان یک اقتصاد است. شبکه بانکی از طریق اعطای تسهیلات، اقدام به خلق پول کرده و به‌ازای هر فقره تسهیلات جدید، پول جدیدی وارد اقتصاد می‌شود. از این رو علاوه بر اهمیت مقدار و میزان حجم پول جدید ایجاد شده، مقاصد و اهدافی که تسهیلات و کلان پول‌های بانکی به‌آنجا گسیل شده‌اند نیز از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است.

تسهیلات بانکی همواره بخش عمده‌ای از کل نقدینگی کشور را شامل می‌شود و در سال‌های اخیر نیز این سهم رو به افزایش بوده است؛ به طوری که طی ۶ سال اخیر یعنی از ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱، سهم مانده تسهیلات شبکه بانکی از کل نقدینگی به طور متوسط ۷۱ درصد بوده است. از این رو نظارت و کنترل این حجم از اعتبارات بانکی خصوصاً در شرایط فعلی اقتصاد کشور که از سویی با رشد منفی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و از سویی دیگر با عدم سرمایه‌گذاری قابل توجه طی سال‌های اخیر

۴۸

اقتصادی

• شماره ۴- شهریور ۱۴۰۲ •